

perspektiv kunnet give begyndelsen til en nyvurdering af Den Gamles betydelige politiske indsats.

Leo Tandrup

William E. Wiinstedt: *En marinelæges dagbog i Vestindien og ved Østersøescadren*. Udg. ved Jørgen H. Barfod. (Lademan, 1979) 282 s.

Denne bog indgår i memoireserien Mennesker og Minder, udsendt af Lademanns forlag.

Det er let forståeligt, at man falder for fristelsen til at udgive denne dagbog; der er jo ikke bevaret for meget af den slags. Det er blevet en smuk udgivelse, endda med farvebilleder og en fin grafisk udformning. Så meget mere må man beklage de højst utilstrækkelige udgivelsesprincipper. Den første halvdel af dagbogen, formentlig omhandlende sejlturen til Vestindien eksisterer ikke mere, og intet oplyses f.eks. om, hvor nærværende halvdel kommer fra, eller hvorledes den har overlevet.

Dagbogen fra 1864 giver så godt som intet indblik i marinelægens arbejde, men næsten udelukkende i Wiinstedts private interesser, der gik på selskabelighed, kurtiseringen og mad, kulminerende med optakten til forlovelsen med en vis Fanny Kehlet, datter af en københavnsk fabrikant. Her svigter udgivelsen atter. Hver gang man træffer navnet på en flådeofficer, oplyses det prompte, hvornår han blev kadet samt det videre forløb af hans karriere, ligesom skibes bestykning beskrives i detaljen. Det kan rimeligvis have en vis betydning, selv om den slags oplysninger ikke er svært tilgængelige. Hvad der imidlertid ville have langt større betydning i sammenhængen er personalhistoriske oplysninger omkring Wiinstedts familie, dennes og hans om-

gangskreds. Her svigter udgivelsen næsten totalt. Om Wiinstedt selv oplyses ikke en gang hans dødsår (som var 1898). Hvis det har været for svært med disse personalhistoriske oplysninger, savner man information om, hvad der er gjort for at skaffe dem.

Det ville i hvert fald have været muligt at sætte en note på Nyborg-købmanden Winckler, hvis døtre Wiinstedt træffer. Hertil kommer, at de personalhistoriske oplysninger er anbragt i de fortløbende noter i stedet for at være trukket ud i et personregister med henvisninger; så det hele er ikke så godt.

Det skal dog endelig siges, at udgiverens sammenfattende bemærkninger omkring dagbogens enkelte dele er udmærkede. Og så er det kulturhistorisk interessant at følge denne spradebaselæges selvreflekterende og navlebeskuende overvejelser over eget image; samt hans hanedans omkring »The Dove«, som han kalder sin fremtidige hustru.

Ib Gejl

L.S. Ravn: *Træk af folkeskolens historie i Nordslesvig 1864-1920*. (Historisk Samfund for Sønderjylland, 1981). 206 s., ill.

Den nordslesvigske skolehistorie, særlig i tiden 1864-1920, har altid tiltrukket sig stor opmærksomhed. Det er skolens rolle som redskab i den tysknationale indoktrinerings tjeneste, der især har betinget denne interesse. Administrationshistorie og kulturkamp er vævet ind i hinanden i denne tid med et klart politisk mål for øje.

Forfatteren til denne bog, fhv. stads-skoleinspektør L.S. Ravn, har selv været både elev og en kort tid før genforeningen også lærer i den tyske folkeskole. Han har et stort skolehisto-